

Nr 614

Av herrar Elmstedt och Larsson i Borrby, *angående de inkomstprövade förmånerna inom folkpensioneringen.*

(Lika lydande med motion nr 531 i Första kammaren)

De inkomstprövade förmånerna inom folkpensioneringen är av stor betydelse för pensionärer, som har obetydliga egna inkomster eller tillgångar i övrigt. De gällande reduktionsreglerna träffar emellertid även pensionärer i låga inkomstskikt med sådan skärpa, att syftet med dessa folkpensionsförmåner måste anses till stor del förfelat.

Hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension minskar enligt gällande regler med en tredjedel av den pensionsberättigades årsinkomst i vad den överstiger för den som är gift 1 200 kronor och för annan 1 700 kronor samt med ytterligare en tredjedel av inkomsten i vad den överstiger för den som är gift 1 700 kronor och för annan 2 400 kronor. Vid inkomstprövningen gäller att avkastningen av förmögenhet höjes med tio procent av det belopp varmed förmögenheten överstiger för den som är gift 15 000 kronor och för annan pensionär 20 000 kronor.

En extrainkomst, som ligger omedelbart ovanför 1 700 kronor för gift och 2 400 kronor för annan pensionär, reduceras sålunda med två tredjedelar genom minskning av de inkomstprövade folkpensionsförmånerna, om vederbörande uppbär sådana. Därtill kommer hårda skattekonsekvenser redan i relativt låga inkomstlägen. Pensionären kan då få behålla endast en ringa del av extrainkomsten. En sådan marginalbelastning måste bedömas som orimlig. Det lönar sig föga för pensionärer i sådana lägen att skaffa sig inkomstökning.

Enligt vår mening är det angeläget, att pensionärer stimuleras till extra-sysselsättning såväl för eget vidkommande som för det samlade produktionsresultatet. Reduktionsreglerna i fråga om de inkomstprövade pensionsförmånerna bör därför justeras så, att reduktionen till två tredjedelar av inkomsten slopas och ersättes med regel om att reduktion skall ske med en tredjedel över hela linjen för extra inkomst överstigande 1 700 kronor för ensam pensionär resp. 1 200 kronor för gift pensionär.

Den sålunda förordade tredjedelsregeln bör tillämpas från den 1 juli 1965. Kostnaderna för reformen kan för statens vidkommande beräknas till cirka 3 milj. kronor per år enligt den nu gällande fördelningen gentemot kommunerna.

Skärpningsregeln i fråga om förmögenhetsavkastningen leder också till konsekvenser, som enligt vår mening inte kan anses rimliga. En pensionär, som har sina tillgångar i ett eget hem eller en mindre jordbruksfastighet, kan på grund av skärpningsregeln åsättas en inkomst, som helt eller delvis utestänger honom från inkomstprövade folkpensionsförmåner, trots att han inte haft någon kontant inkomst utöver folkpensionen. Det kan innebära svårigheter för honom att behålla den egna bostaden.

Den nu aktuella fastighetstaxeringen beräknas medföra en väsentlig uppräkning av fastighetsvärdena, vilket ytterligare kommer att försvåra situationen, om inte de avdragsfria beloppen höjes. Denna konsekvens skulle alltså inträda utan att pensionärens förmögenhet undergått någon reell förändring. De nu gällande avdragsfria beloppen fastställdes 1957, från vilken tidpunkt penningvärdet försämrats med cirka 25 procent. Enligt vår mening bör de avdragsfria förmögenhetsbeloppen höjas från 15 000 kronor till 20 000 kronor för gift samt från 20 000 till 30 000 kronor för annan pensionär. Denna ändring, som medför endast ringa kostnadsökning, bör gälla från och med den 1 juli 1965.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

I. att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av nuvarande lagbestämmelser, att gälla från och med den 1 juli 1965

a) att avdragsfaktorn vid beräkning av inkomstprövat hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg för folkpensionärer skall utgöra en tredjedel av det belopp, vilket som extrainkomst vid sidan av folkpension överstiger 1 200 kronor för gift pensionär och 1 700 kronor för annan pensionär,

b) att de avdragsfria förmögenhetsbelopp som tillämpas vid behovsprövningen av folkpensionsförmåner höjes från nuvarande 15 000 kronor för gift pensionär och 20 000 kronor för ensamstående pensionär till 20 000 kronor för gift pensionär och 30 000 kronor för ensamstående pensionär; samt

II. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext.

Stockholm den 27 januari 1965

Claes Elmstedt

Einar Larsson

i Borrby